

Organy podatkowe i sądy administracyjne a zmiany koniunktury gospodarczej – perspektywa ekonomicznej analizy prawa

Związki pomiędzy funkcjonowaniem instytucji prawnych a gospodarką są przedmiotem badań dynamicznie rozwijającego się nurtu ekonomicznej analizy prawa (*Law & Economics*). W tę tradycję wpisuje się także niniejszy projekt, poświęcony badaniom zależności pomiędzy decyzjami podatników, funkcjonowaniem organów podatkowych i sądów administracyjnych a zmianami koniunktury gospodarczej. Analiza obejmie okres 2004 – 2019, a więc poczynając od daty utworzenia w Polsce dwuinstancyjnego sądownictwa administracyjnego. Co istotne, uwzględni ona także pełny przebieg cyklu koniunkturalnego. Przedmiotem badań staną się zarówno dane statystyczne, dane jednostkowe – gromadzone na szczeblu poszczególnych spraw – jak i akta postępowań sadowoadministracyjnych zakończonych przez NSA.

Projekt obejmuje trzy obszary tematyczne.

Pierwszy dotyczy działań, jakie podejmują podatnicy w celu obniżenia efektywnej stopy opodatkowania. Na poziomie makro, wyrazem tych działań stają się tzw. „luki podatkowe”, które ilustrują różnicę pomiędzy poziomem teoretycznych i rzeczywistych dochodów z tytułu danego podatku.

Drugi obszar, obejmuje analizę działań organów podatkowych. Tym samym, przedmiotem badań stanie się proces narastania luk (np. VAT) oraz działania podejmowane przez państwo w celu ich ograniczenia.

Trzeci obszar obejmuje interakcje podatników i organów administracji – a więc postępowanie sadowoadministracyjne.

Realizacja projektu dostarczy wiedzy o działaniach podejmowanych przez podatników oraz organy administracji, w odpowiedzi na wahania koniunktury – co ma duże znaczenie z punktu widzenia funkcjonowanie sprawiedliwego i skutecznego systemu podatkowego. Ponadto, przybliży zagadnienia związane z funkcjonowaniem sądów administracyjnych w różnych fazach cyklu koniunkturalnego. Uzyskane wyniki będą mogły być wykorzystane podczas formułowania wniosków *de lege ferenda*, mających na celu poprawę zdolności systemu sądów administracyjnych do sprawnego rozpoznawania spraw, których liczba może znacznie wzrosnąć w okresie dekoniunktury. Wyniki badań aktowych dostarczą wiedzy na temat funkcjonowania procedur sądowych, zaś analiza danych statystycznych pozwoli sformułować wnioski w zakresie organizacji sądownictwa administracyjnego.